

Oponentský posudek na bakalářskou práci sl. Kateřiny SETNIČKOVÉ: *Betty KARPÍŠKOVÁ: POLITIČKA PRVNÍ REPUBLIKY. UK v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2012, 48 s. (včetně příloh)*

Vedoucí práce: Mgr. Michaela MARKSOVÁ

Bakalářská práce sl. Setničkové je pokusem o biografii sociálnědemokratické političky v období první republiky. Studentku je třeba pochválit za výběr zajímavé osobnosti i za vysoké osobní zaujetí, s nímž k práci přistoupila.

Současně však lze litovat toho, že ji osobnost Betty Karpíškové zaujala natolik, že její politickou činnost již necítila nutnost důsledně hodnotit v rámci dobového stranickopolitického myšlení a obecně politického vývoje. V práci citelně chybí kompilační kapitola pojednávající o vývoji prvorepublikové politiky, dobového ženského hnutí a dějin sociálnědemokratické strany. Je skutečně velmi obtížné analyzovat osobnost a dílo bez širšího ukotvení; v práci chybějí i naprosto základní notoricky známé tituly analyzující vývoj sociálnědemokratického hnutí (Šolle, Kořalka, Mommsen, Novotný, Galandauer, Kodedová, Cohen). Velmi chudý je i výčet děl pojednávajících o první republice; podstatně závažnější mi však připadá, že ve vlastním popisu činnosti B. Karpíškové nejsou reflektovány ani v závěru uvedené tituly (Kárník). Je velká škoda, že si autorka nepovšimla ani velmi důležitých knih k dějinám ženského hnutí (Horská, sborníků s texty o ženách v dělnickém hnutí: *Ženská otázka a české dělnictvo (Praha 1867-1881)*. In Pešek, Jiří a Ledvinka, Václav. *Žena v dějinách Prahy. Sborník příspěvků z konference Archivu hl. m. Prahy a Nadace pro gender studies 1993. Documenta pragensia, XIII*. Praha: Archiv hlavního města Prahy, 1996; *Sociální demokracie a dělnické ženy (Praha 1890-1910)*. In *Žena ve městě. Lidé města, 4*. Praha: Institut základů vzdělanosti Univerzity Karlovy, Středisko etnologického výzkumu, Nadace pro výzkum etnických, národnostních a sociálních otázek Ethnos, 1994.). Na druhé straně se však některé důležité práce k dějinám prvorepublikového hnutí v práci objevily (Musilová, Uhrová...).

Nedostatečná znalost dobových kontextů pak ovšem vede k dalším problémům: k věcným chybám (např. autorka dokáže charakterizovat sociálnědemokratickou stranu jako „nikoli nevýznamný směr politického myšlení...“ /s. 1/, přestože šlo od devadesátých let předminulého století o jeden z našich nejvlivnějších politických subjektů), k interpretačním chybám (mechanické srovnání minulosti a současnosti). Za základní handicap práce ovšem pokládám to, že studentka nedospěla k výkladu; pouze popisuje obsah politických projevů B. Karpíškové, často navíc sociálnědemokratickou rétorikou první republiky, zcela nekriticky ve

stranických intencích výkladů tehdejších problémů mladé republiky. Její prezentace pramenné základny je zcela nedostatečná, o aplikaci použitých metod se nedozvíme vůbec nic; zřejmě i proto, že výpisky z parlamentních jednání žádnou metodou nejsou. Bezesporu velká práce, kterou autorka vykonala excerpováním dat z jednání vrcholných politických institucí (parlament, senát), dává sice představu o tématech, která Karpíšková – politička řešila, bez znalosti základní odborné literatury však nemůže kolegyni dovést ke kritickému obrazu činnosti sociálnědemokratické političky v určitém období. Věty typu „navštěvovala dělníky v jejich prostředí a naslouchala jejich starostem“ (s. 3) se zcela jistě hodí do biografické črty v dělnickém kalendáři, v odborné práci však působí zcela nepatříčně.

Přesto však lze konstatovat, že se autorce podařilo sestavit úvodní stručný životopis političky (včetně popisu politické kariéry B. Karpíškové) a že správně vyzdvihla (znovu v závěru) hlavní Karpíškové témata (potratová legislativa, antikoncepce). Na druhé straně právě těmto částem chybí vědomí historické dimenze témat sociálnědemokratické političky a schopnost začlenit činnost ženské političky do společensko-politických kontextů a porovnat ji se stranickou praxí mužských protějšků i protějšků z transparentního politického světa. Protiklerikální zaměření Karpíškové veřejných vystoupení přitom o interpretaci přímo prosí, podobně jako stručná charakteristika Karpíškové publikační činnosti.

V koncentrované podobě pak všechna pozitiva i negativa práce představuje závěr: strana popisu s nepatříčným moralistním závěrem (s. 39).

Práce kolegyně Setníčkové byla jistě pracná, v žádném případě však nedokazuje zvládnutí metod a obecně i vědeckého „řemesla“. S ohledem na první charakteristiku ji hodnotím jako velice slušnou **dobrou**.

V Praze 11. 10. 2012

doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc.